

Î N C H E I E R E

01 februarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

În componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând solicitarea Curții de Apel Chișinău cu privire la strămutarea cauzei civile de la Curtea de Apel Chișinău la o altă instanță de același grad,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Daniliuc Nicolae către Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău privind constatarea încălcării dreptului la examinarea plângerii penale în strictă corespundere cu prevederile art. 19, 254, 265, 274, 313, 437-451 din Codul de procedură penală, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă :

La 17 octombrie 2022, Daniliuc Nicolae a depus o cerere de chemare în judecată către Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, solicitând constatarea încălcării dreptului la examinarea plângerii penale din 02 iulie 2020 în strictă corespundere cu prevederile art. 19, 254, 265, 274, 313, 437-451 din Codul de procedură penală;

- încasarea în mod solidar de la Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău, în beneficiul lui Daniliuc Nicolae suma de 50 000 euro cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea plângerii penale;

- compensarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică în sumă de 10 000 de lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 24 octombrie 2022, s-a refuzat în primirea cererii de chemare în judecată formulată de Nicolae Daniliuc către Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea plângerii penale în strictă corespundere cu prevederile art. art. 19, 254, 265, 274, 313, 437-451 din Codul de procedură penală, încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

Nefiind de acord cu încheierea primei instanțe, Daniliuc Nicolae a contestat-o cu recurs, solicitând casarea încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 24 octombrie 2022, cu restituirea cauzei în instanța de fond.

La 02 decembrie 2022, cauza civilă a fost repartizată unui judecător raportor din cadrul curții de Apel Chișinău, pentru examinarea recursului.

Prin încheierea din 14 decembrie 2022 Curtea de Apel Chișinău a sesizat Curtea Supremă de Justiție și a transmis cauza pentru soluționarea posibilității strămutării, pentru examinare în altă instanță de același grad, a recursului declarat de Daniliuc Nicolae împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 24 octombrie 2022.

Drept motiv, a indicat că în prezenta cauză civilă Curtea de Apel Chișinău are calitate de pârât, iar în temeiul art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, există temei de strămutare a cauzei într-o altă instanță egală în grad.

Studiind materialele dosarului, în raport cu argumentele expuse, Colegiul consideră necesar de a admite solicitarea Curții de Apel Chișinău cu privire la strămutarea cauzei civile din următoarele considerente.

Art. 43 alin. (2) lit. f) din Codul de procedură civilă, reglementează că instanța strămută cauza la o altă instanță dacă substituirea judecătorilor săi devine imposibilă, există bănuieli că nepărtinirea judecătorilor ar putea fi știrbită de circumstanțele cauzei sau de calitatea participanților la proces.

În corespundere cu prevederilor art.43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, strămutarea cauzei în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d), e), f), și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară a cărei încheiere este irevocabilă și nu este susceptibilă de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, la caz strămutarea cauzei civile la o altă instanță de același nivel este întemeiată.

Or, potrivit art.20 alin.(1) din Constituție orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

În ceea ce privește strămutarea, în jurisprudența sa, Colegiul a stabilit că aceasta este un incident procedural cu privire la instanța sesizată, care urmărește asigurarea unor condiții optime pentru desfășurarea activității de judecată, înlăturând orice suspiciune legată de părtinirea și lipsa de obiectivitate în soluționarea cauzelor deduse judecării.

Ca atare, pronunțarea asupra cererii de strămutare nu implică judecarea aspectelor ce privesc fondul cauzei, astfel încât, în vederea împiedicării tergiversării soluționării aspectelor ce privesc drepturile și obligațiile ce rezultă din raporturile juridice deduse judecării.

Astfel, hotărârea asupra strămutării rezolvă un incident procedural cu privire la instanța sesizată, iar nu fondul cauzei.

Faptele asupra cărora este chemată să se pronunțe instanța competentă să judece cererea de strămutare nu țin de pricina însăși, ci de asigurarea condițiilor pe

care le implică art. 43 din Codul de procedură civilă, respectiv nepărtinirea și obiectivitatea în soluționarea pricinii.

Strămutarea se definește ca fiind acea instituție procesuală prin care o instanță competentă potrivit regulilor generale de competență va fi desesizată de judecarea unei cauze în favoarea unei alte instanțe de același grad, pentru motive care pun la îndoială imparțialitatea.

Totodată, Colegiul a reținut că strămutarea reprezintă un remediu excepțional pentru situații în care deplina imparțialitate - îndeosebi în componenta sa obiectivă, respectiv aparența de imparțialitate în ochii unui observator obiectiv și rezonabil, iar nu insinuant și tendențios - a instanței, în întregul său, nu poate fi asigurată.

Așadar, Colegiul apreciază că strămutarea reprezintă unul dintre mijloacele procesuale care contribuie la asigurarea caracterului efectiv al imparțialității judecătorilor, garanție instituțională a dreptului la un proces echitabil.

De altfel, Colegiul a reținut că un element esențial al dreptului la un proces echitabil îl constituie independența și imparțialitatea instanței, aceasta din urmă definindu-se, de regulă, prin lipsa oricărei prejudecăți sau atitudini părtinitoare.

Cu privire la imparțialitatea obiectivă, analizând dispozițiile procesual civile referitoare la temeiurile strămutării, Colegiul a constatat că, în unele cazuri, există elemente obiective care conduc în mod întemeiat la îndoieli cu privire la imparțialitatea instanței.

La caz, Curtea de Apel Chișinău, în prezentul litigiu are calitate procesuală de pârât și tot Curtea de Apel Chișinău este instanța competentă în examinarea recursului declarat de Daniliuc Nicolae împotriva încheierii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 24 octombrie 2022.

Astfel, Colegiul a constatat că strămutarea la altă instanță judecătorească de același grad va fi suficientă pentru a înlătura motivele de bănuială legitimă care au stat la baza măsurii strămutări.

În acest context, Colegiul observă că, în acord cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, imparțialitatea magistratului poate fi apreciată într-un sens dublu: din perspectiva unui demers subiectiv - imparțialitatea subiectivă și din perspectiva unui demers obiectiv - imparțialitatea obiectivă.

Curtea a reținut că demersul subiectiv tinde a determina convingerea personală a unui judecător într-o cauză anume, ceea ce semnifică așa numita imparțialitate subiectivă, iar demersul obiectiv are scopul de a determina dacă există garanții suficiente pentru a exclude orice îndoială legitimă în privința sa, ceea ce semnifică așa-numita imparțialitate obiectivă.

Astfel, Colegiul prin prisma art. 43 alin. (4) din Codul de procedură civilă, care statuează expres că, strămutarea pricinii în cazurile prevăzute la alin. (2) lit. d), e), f), și g) se efectuează de către instanța ierarhic superioară a cărei încheiere este irevocabilă și nu este susceptibilă de recurs, consideră necesar de a strămuta prezenta cauză spre examinare în ordine de apel la Curtea de Apel Bălți, ca instanță de judecată egală în grad.

În conformitate cu art. 43 alin. (2) lit. f) și alin. (4), art. 269-270 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite solicitarea Curții de Apel Chișinău privind strămutare a cauzei civile, într-o altă instanță egală în grad.

Cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Daniliuc Nicolae către Președintele Republicii Moldova, Procuratura Republicii Moldova, Curtea de Apel Chișinău și Judecătoria Chișinău privind constatarea încălcării dreptului la examinarea plângerii penale în strictă corespundere cu prevederile art. 19, 254, 265, 274, 313, 437-451 din Codul de procedură penală, încasarea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată, se strămută spre examinare la Curtea de Apel Bălți.

Încheierea nu se supune niciunei cai de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Galina Stratulat

Victor Burduh